

A TÁBORNOK PAPLANA.

A Székely Legendák könyvéből.

I.

PAP MÓZESNEK (a vén zsoldárosnak) mindig meglelkesedett a tekintete, mikor Kolozsvárra terelődött a szó. Nagy tisztesség érte őt ott fiatalkorában!

Micsoda ünnep is volt az: negyvennyolc karácsonyának első napja! Akkor vonult be az erdélyi honvédség Kolozsvárra ujdonsült vezérének, Bem tábornoknak kommandója alatt.

Pap Mózest másnap délelőtt érte a tisztességnek egyik része. Templomozás után a fapiacra dobolták össze a honvédeket s különféle jutalomban részesítették őket. Pap Mózest önkéntes nemzetőrből egyenesen tizedesnek léptették elő! Szép kitüntetés volt, ha megmondjuk, hogy győzelmes csaták után igaz vitézek közül választották ki a legvitézebbeket.

De, mondom, ez csak egyik fele volt Pap Mózses karácsonyi örömeinek. Délután jött a derekasabb része.

Mert délután, amint kenyeres pajtásaival ott sétálgatott az öreg lábasházak alatt, egyszer csak odalép hozzája Sebessy Sándor hadnagy, Bem tábornok egyik nyargonc tisztje.

— Jöszte csak, tizedes, fontos beszédem van veled! — mondotta. — Menjünk amoda a nagy templom mellé, ott nincsen ekkora jövés-menés.

A tizedes bizalommal követte Sebessy hadnagyot. Földiek voltak, mind a ketten a Nyikó vize mellől keltek hadra az agyagfalvi gyűlés végeztével. Otthon is, a mostani hadakozás alkalmával is, sűrűn esett találkozásuk.

— No, földi, meg vagy-e elégedve Bem generálissal? — kérdezte Sebessy hadnagy.

— Dejszen, ha továbbra is így folytatná! — lelkesedett a tizedes. — Éppen nekünk való parancsnok volna. Csak az Isten időnap előtt el ne venné, mert úgy jár-kei a golyóbisok közt, mint a papunk a méhei közt.

— Hát ez az, földi, ez a mértéktelen kurázsi! — bölintott helyeslőleg a hadnagy. — Őrizni kell az öregét, mert a maga mentén igen belefelejtkezik a csatába. Ezen akarunk segíteni. A főadjudtáns úr megbízott, hogy összeválogassam a tábornok úr őrségét. Benned megvolna a hűség is, a bátorság is, az a kérdés, jókedvvel vállalnád-e az őrparancsnokságot? Tíz embert választhatnál a kezed alá.

A tizedest meghökkentette az ajánlat.

— Félős dolog ez, vitéz hadnagy uram! Isten őrizz, hátha az én vétségemből valami baja esik a tábornok úrnak? Arcomra nem venném azt a gyalázatot!

— Ezért vagy te a mi emberünk! — ütött Pap Mózes vállára a hadnagy. — Most aztán parancsnak vedd, amit mondok: válassz ki tíz embert s esti dobszó után vezesd elém őket!

Parancs? Az már más!

A tizedes ésszel nyúlt a dologhoz: vidékebeliekből szedte össze tíz emberét. Azok a becsületre való nézt is egy kézre fognak dolgozni. Megbeszélte nekik a feladatot. Bem generálisra vigyázni? Olyanforma tisztesség ez, mint a sereg zászlaját hordozni. Megértették a földiek, atyafiságosan kötelezték magukat, hogy életüket vetik a tábornok őrzésére. Dobszó után jelentkeztek Sebessy hadnagnynál. Ez Bem kvártélyosházhoz vezette és kiiktatta őket teendőik felől. A tábornok nagy ládájnak kulcsát a tizedesnek adta át: mától fogva neki örökké a tábornok kezeügyében kell lennie.

II.

Ünnep után Bem kiindította seregét Kolozsvárról. A Szamos-völgyét akarta Urbán hadaitól megtisztítani.

A testőrizők szolgálata derekasint megkezdődött. A tizedes öt embert a málha mellé rendelt, maga pedig hatodmagával a tábornok személyére fordította gondját.

Ez volt aztán hűségesebb vigyázás! Akár kocsin ült a tábornok, akár lovon galoppézott, a tizedesek el nem vesztették szemük elől. Akárhányszor megesett, hogy a Kossuth-huszárok, akik hírtévő szolgálatra voltak beosztva a tábornok mellé, messze hátul kerülgették a sereg málhás szekereit, mikor Pap Mózesék árkon-bokron át megrövidítették az utat, elejébe kerültek a menetnek, csatárláncba álltak a hegy tetején s szeretettel mosolyogtak az érkező tábornok szemébe. A kopó-falka nem környékezi nagyobb hévvel a közrekapott ordast, mint a testőrizők a generálist.

Az előnyomulás második hetében, valahol Beszterce tájékán, Bem megbeszélést tartott vezérkarával. A tizedesek akkor is ott párálóttak a tábornok közelében. A megbeszélés végén Bem szeme élével végigbarázdált rajtuk, majd feljűk intett lovaglópalcájával.

— Uraim, sokat próbáltam életemben, de ilyen gyors lábú embe-
reket sohasem láttam! — mondotta. — Ezek a lovasság gyorsaságát
és a gyalogság kitartását egyesítik magukban. Mind ilyenek a székelyek?

— Jórészt ilyenek! — jelentette Sebessy hadnagy. — Jó lábra,
tüdőre kapnak a nagy hegyek között.

— Adjanak nekem pár ezret ebből a fajtából s én rövidesen meg-
tisztítom egész Erdélyt az ellenségtől! — mondotta Bem.

A tisztek derült képpel bólogattak az őrcsapat felé, szétoszláskor pedig Sebessy hadnagy odament Pap Mózeshez és elmondotta neki, hogy a tábornokban milyen nagy reménységet ébresztett hű örökösük.

— Jól van, földi, néha nagy dolgok indulnak kicsi jelekből! — szorított kezet a tizedessel.

Besztercéről Vásárhely felé fordult a győzelmes hadsereg. A széke-lyek között akart Bem gyülekezőt fuvatni a szabadság trombitájával.

III.

Vásárhelyen nagy tisztelet övezte Bem tábornokot. Főtisztviselők, székek küldöttei, városi előkelőségek egymás kezébe adták szállásának kilincset. S künt a piacon folyt a toborzás, bokrával szedték és avatták zászló alá a legényeket.

Egy napon Sebessy hadnagy a szállás emeletéről lejött az udvarra. Karján papirosba göngyölt testes csomag.

— Hej, tizedes, jöszte csak! — intett Pap Mózesnek.

— Parancsára, vitéz hadnagy uram!

— Nyisd ki a tábornok úrládáját! Beletesszük ezt a csomagot.

A tizedes föltámasztotta a láda födelét.

— Megmutatom, mi van a csomagban! — kezdte a köteléket kioldani Sebessy hadnagy. — Nevezetes dolog, nagyon kell vigyáznunk rája.

A csomagból egy csillogó selyempaplan bontakozott ki. Sebessy hadnagy ráterítette a ládára és gyöngéden végigsimogatta.

— A vásárhelyi úrasszonyok hozták ajándékba a tábornok úrnak! — magyarázta a tizedesnek. — Nézd csak ezt az aranyhimű írást a középén! Franciául van és azt jelenti, hogy a tábornok úr aludjék egészséggel és ébredjen új erővel a haza védelmére. Gyönyörű portéka, a magyarok szeretetét és háláját példázza...

A paplant elhelyezték a láda felső felében, hadd legyen kézügyben, ha a tábornok úr takarózni akar vele.

IV.

Szebent bevenni! — ez volt már a jelszó a főhadiszálláson. Szebenben van a darázfészkek, azt kell mihamarább kifüstölni. A vén Puchnernek tudtára kell adni, hogy vége a könnyű győzelmeknek, a magyar erő is szárnyra kerekedett.

Elindultak Vásárhelyről s mindjárt az első napokon emberül elpáholták Puchner uramat a Kisküküllő völgyében. Nosza, előre Szeben alá! Rohantak fennakadás nélkül. Ki hitte volna, hogy ilyen könnyen megy? Vígán voltak, hoppot mondtak. Tréfára vették a háborút.

No, csakhamar megkapták a böjtjét. Az volt a baj, hogy a császáriak túlságos gyorsasággal takarodtak vissza Szeben alá. Mire a honvédek megérkeztek, minden tartalékukat csatára tudták rendezni.

Hát bíz ez a próba nem sikerült. Hiába vette elé Bem minden hadi fortélyát, hiába vetette kockára életét akkora vakmerőséggel hogy testőrei alig tudták lova zablájánál fogva kirántani a veszedelemből, egyheti viaskodás után Vizaknára kellett visszavonulnia.

Az is igaz, hogy még nem gyűltek meg eléggé a székelyek a véres kalákára, bár jöttön-jöttek lovasszázadok, gyalogos zászlóaljok. Bem Vizaknán pihenőt rendelt hadainak: tolláskodjanak kissé a gonosz napok után! A sebesülteket összegyűjtette. Medgyes és Vásárhely felé küldette, hadd könnyebbedjék új harcok idejére a hadak járása.

A testőrök csak félszemmél aludtak ezeken az éjszakákon. Hűségesen tartották szolgálatukat Bem szállása körül.

Egyszer, késő éjszaka, félálomban úgy sejdíti Pap Mózes, hogy valaki megkopogtatja az őrszoba ablakát s az ő nevét kiáltozza. Kilép az ajtón, hát falusfele, Firtos László áll ott Kossuth-huszár ruhában.

— Hát te hogy kerülsz ide, Laci testvér? — álmélkodott a váratlan látogatáson.

— Többen vagyunk itt a faluból. Az öcséd, Józsi is itt van!

— Micsoda! Csak nem bolondoskodott ide a haszontalan kölyök? — lobbant föl a tizedes. — Meg egyeztünk, hogy ő otthon marad.

— Elkéredzett apától. Mi is jöttünk, hát ő sem akart otthon maradni. Elengedte az öreg...

— Hol van a szószegő? Majd adok én neki háborút!

Firtos László búsan ühmgetett.

— Nem fogod bántani! Elég baja esett szegénynek: átlőtték a térdét. Itt feküdt mostanáig az ispotályban. most viszik át Medgyesre. Amott van a szekéren, megállottunk, mert meghallottuk, hogy te is itt rostokolsz.

Déjszen, feledte Pap Mózes a haragot! Szaladt nagy riadalommal az útra, ahol a sebesültek szekerei állottak. Ott feküdt a gyermek vacogó foggal, erős lázban. Vékony szalma alatta, huszárköpenyeg a takarója.

— Jóska! Mi talált édes öcsém?

— A térdem! — vetette föl lázas fejét a fiú. — Rosszul vagyok, nem tudom, megbírom-e Medgyesig. Nem kísérhetne el, bátyám?

— Bizony, elkísérlek én! Szaladok is, hogy engedelmet kérjek! Várjatok, mindjárt itt leszek! — szólt a szekerek kísérőinek.

Jó emberéhez, Sebessy hadnagyhoz folyamodott. Az mindjárt engedélyt adott ötnapi távozásra. Azalatt úgy sem lesz itt komoly tennivaló. A tábornok nem támad, újól, amíg számosabb friss csapatot nem kap a Székelyföldről és Kolozsvárról.

Mózes vitéz fölkapaszkodott a szekérré és el akart helyezkedni, hogy ölebe fogja öccse tüzelő fejét. De a gyermek félaléltan nyöszörögni kezdett.

— Nagyon fázom, bátyám, takarjon be!

Húzogatta Mózes a huszárköpenyegét, de annak se széléből,

se hosszából nem futotta többre. Leugrott a szekérről, odaszaladt az őrmesterhez, aki parancsnoka volt a transzportnak : nincs-e fölösleges pokróc? Dehogy van, dehogy van, köszönje meg, aki köpenyeg alatt fekhettek !

— Én kerítenék, ha őrmester úr kis időt engedne ! — esedezett a tizedes.

— Nem várhatunk egy emberért ! — mérgeskedett az őrmester. — Aki háborúban van, az ne akarjon vetett ágyban heverni !

De Mózes mégis megpuhította az őrmester szívét. Visszaszaladt szállásukra : hol verekedhetnék valami takaróféltre? Végigtapogatta a szekereket, aztán az istállóba, majd az őrszobába nyitott be . . . Seholy egy megcsíphető pokróc vagy köpeny. Nagy volt a hideg, mindeki magára húzta rongyait.

Pap Mózes öreg korában is megcsóválta fejét, mikor az elbeszélésnek erre a pontjára ért : hogyan is mert ő akkor olyan vakmerő dolgot cselekedni? Hiába, nagyon sajnálta öccsét : úgy megzavarta elméjét a szomorú találkozás, hogy az Úrjézus palástját is elorozta volna.

Odament a tábornok málhásszekeréhez, a vásárhelyi selyempaplant kivette a nagy ládából s szaladton-szaladt vissza öccséhez s betakarta vele a didergő fiút. Maga is felült a szekérre, ölébe fogta a gyermek fejét, simogatta, vigasztalta, kulacsából enyhítette.

Másnap estenden megérkeztek Medgyesre. A tizedes szétnézett az ispotályokban, minden sarok tele volt szenvedő, halódó katonákkal. Hogyan hagyja öccsét ezen a szomorú helyen? Nem, inkább hazaküldi Bencédbe, az anyai gondviselés alá. Jönnek-mennek a hadiszekerek a Küküllő völgyében, majd megfogad egyet öccse vitelére.

Úgy is cselekedett. Pihentette pár napig magános ember házánál, aztán szekérre pakkolta s elbocsátotta Isten nevében hazafelé.

A szép paplant természetesen nem engedte tovább. Medgyesen ellátta a fiút útravaló takarókkal. A paplant vissza kell vinni s észrevétlen visszaszerezni a tábornok ládájába.

Magá is elindult vissza Vizaknára. Majd találni fog az útban tábori szekereket, felül a leggyorsabbra s másnap jelentkezik Sebessy hadnagynál.

Szekérre néző számítása ugyancsak megcsalta a tizedest. Mert mindjárt a város szélén azt vette észre, hogy nem mennek szekerek Vizakna felé, sőt amelyek elindultak, azok is seregestől áradnak vissza Medgyesre. Micsoda vándorolás ez?

Hamar megtudta a valót. A vén Puchner újra megcsúfolta Bem apót. Óvatlan, váratlan rajtaütött a vizaknai táboron ! . . . Hiába volt a honvédek bátor csatázása : Szászsebesen Déva felé kellett menekülniök. Most ott folyik a rettenetes harc a Maros völgyében.

Nagyon megkeserítette a hír Pap Mózeset. Fájalta a magyarok megcsúfolódását és bántotta, hogy nem lehet ott legényei közt a generális mellett. Aztán a paplan dolga is nyomni kezdte lelkét. Vajjon

nem jönnek-e rá, hogy a féltett portéka eltűnt a ládából? A kulcsot ugyan siettében magánál feledte, de kényszerűségből feltörhették a ládát. Újabb meg újabb ijedelme támadt. Többször volt tanuja, hogy Bem irgalmatlanul főbelövette azokat a katonákat, akik a máséhoz nyúltak . . .

De tudta a katonaregulát. Jelentkezett a megyesi honvédcsoportnál. Sebessy hadnagy írásával bizonyította, hogy igaz járásban került ide. Adjanak parancsot, hogy mitévő legyen?

Parancsot? No, azt ugyan szívesen adtak neki. Nagy becse volt akkor az ilyen próbált katonának! Medgyes tele volt székely újonccal, szorgalmasan törték őket fegyver alá. A tizedest mindjárt beosztották egy újoncszázad mellé oktató altisztnek.

Csakhamar nagy becsületre kapott új szolgálatában. Tisztek, legények váltig dédelgették s váltig meséltették Bemről, csatákról, ágyúnak, puskának, kardnak csatákon való értékéről. Biztatták, hogy szolgálataért szép előmenetelben lesz része, csak legyen lelkesítője és példaképe a tapasztalatlan újoncnak.

A vásárhelyi szép paplan dolga? Egy bizonyos: nem szabad elvesztegetni a jószívű úrasszonyok ajándékát, hanem tűzön-vizen vissza kell juttatni Bem tábornokhoz. Mikor és hogyan? Majd elválik a csaták kockáján! Egyelőre elfér a tarisznyában s hordozni sem nehéz.

A csaták kockája azonban nem biztatott jóval. Már a megyesi katonákat is gyötörni kezdte a kétség: mi lesz, ha Puchnerék kiszorítják Bemet Erdélyből? Medgyesnek sem lesz akkor maradása, szélnek kell eresztetni a sok újoncot, hogy rabul ne ejtsék őket a császáriak.

De hirtelen meghasadt a borús felhő a napnyugati égen s mint csattogó vihar, elérobogott a honvédsereg a Maros völgyéből. A piskii csatából jöttek Medgyesre: évig hatott győzelmes ujjongásuk. Piskii hidját megtartották és Erdélyt megmentették vele!

Mózes vitéz szorgalmasan tudakolta azokat az eseményeket, amelyek eltávozása után történtek Bem tábornok körül. Szomorú dolgokat tudott meg. Vízaknán a császáriak elfogták az ő tíz emberét, prédául ejtették a törzs pénzes, irományos ládáit, elragadozták a tábornok poggyászos szekereit.

De hiszen ez a hír nagyot fordít a paplan dolgán! Senki sem fogja azt többé számon kérni. Azt fogják hinni az emberek, hogy az is elveszett Vízaknánál! A paplan dolgát most már tetszés szerint lehet igazítani.

Nem . . . csak egyet nem szabad megcselekedni! Csak elvonni nem szabad a magyar asszonyok tiszteletének jelét Bem tábornoktól! Ez annyi volna, mint a legszebb medáliát leszakítani Bem apó melléről.

Legjobb volna Sebessy hadnaggal megbeszélni a kényes ügyet. Őszintén megmondani neki, hogyan mentődött meg a paplan a császáriak kezétől. A hadnagy módját ejtené, hogy a paplan helyre kerüljön anélkül, hogy baj keletkeznék elszármazásából.

Ez okos szándék lett volna, de nem lehetett megvalósítani. Sebessy hadnagy ugyanis nem volt a sereg között.

A piskii győzelem hírével Debrecenbe küldte a tábornok, nem tudták megmondani, mikor tér onnan vissza.

V.

Medgyesről a Székelyföldre, a magyar erő forrásához akart eljutni a tábornok. Meg is indult mindjárt, amint tanácsosnak látszott.

Egynapi menet után Medgyes és Segesvár között pihenőre állt meg a sereg. A szekerek, ágyúk az útról lesorakoztak a Küküllő partjára. Tábornokok gyűltek, étel-ital készült, itt-ott klárinét zengedett. Híre ment, hogy a generális is a táborban fogja tölteni az éjszakát.

Pap Mózes megsétálta magát a táborhelyen. Úgy hallotta, hogy a tábornok ott fog aludni a törzs egyik társzekerén. Arra a tájra őgyelgett, hát már el is rendezték fekvőhelyét a szekér derekában, tüzet tettek a szekér két oldalán. Maga a tábornok vacsorázni ment, mondták a törzsbeliek. Pap Mózes a vacsora helyére is elkukkintott: forralt bort ittak a tiszték hosszú ácsolt asztal mellett s hallgatták Sebessy hadnagyot, aki imént érkezett meg Debrecenből s országos újdonságokat mondott a tisztéknek.

Igy látván a körülállásokat, végképpen megérlelődött a gondolat a tizedes fejében. Visszasietett százada pihenő helyéhez, tarisznyájából kivette a selyempaplant s bedugta köpenyege alá. Most már otthonos, bátor lépésekkel ment a tábornok fekvőhelyéhez, a gyapjúpokrócot oldalra fordította s a selyempaplant szépen beillesztette a gyapjúpokróc alá. Nagyot lélegzett: no, hála Istennek!

Rég nem aludt olyan lelki megnyugovással tizedes uram, mint azon az éjszaka. A paplan hát mégis visszakerült méltó tisztességébe!

De a nyugodalmas éjszakára ugyancsak ijedelmes virradat köszöntött. Mert mi történt, amint sorakoztak a századok? Sebessy hadnagy végignyargalt a sorok előtt és kezében a selyempaplant lengetve, harsányan kiáltotta:

— Ez a paplan Vízaknán a tábornok poggyászával elveszett s most — nem tudjuk, mi módon — visszakerült a tábornok úr szekerére. Aki tud valamit a paplanról, lépjen ki és mondja el!

Dejszen felejtette Pap Mózes kilépni! Inkább még lesütötte szemét: nehogy találkozzék tekintete a hadnagyéval!

VI.

A találkozásnak is eljött az ideje!

Néhány nap mulva beteljesült a honvédek legkísértőbb álma: bevették Szeben várát! Nagy volt az öröm a seregben, Bem kamatostul

megadta a kölcsönt Pucher uramnak. Boldogan sütkéreztek a város utcáin a diadalmas katonák.

Pap Mózes a dicsőséges napok egyikén bebátorkodott Sebessy főhadnagy szállására. (Nagy előléptetések voltak Szeben bevétele után, főhadnagy lett Sebessyből.)

— Micsoda, hát te nem vesztél oda Vízaknánál? — ámuldozott a főhadnagy.

— Elfelejtette, főhadnagy uram? Elkéreztem volt, hogy Medgyesre kísérjem sebesült öcsémet.

— Szerencséd volt, földi! A rabságtól menekültél meg! Tudod, hogy minden poggyászunk odaveszett?

— Kivéve a nagy láda kulcsát! — nyúlt zsebébe a tizedes félénk mosolygással. — Azt magamnál feledtem nagy sietségemben.

— Vesztett ládának a kulcsa! — nevetett a főhadnagy. — Hát azt hallottad-e, hogy a vásárhelyi szép paplan is megkerült? Titokzatos eset, nem tudtuk kideríteni, hogy mi úton-módon.

Pap Mózes nagyot sóhajtott.

— Hej, főhadnagy uram, a paplanról is tudnék én valamit mondani, ha nem tartanék a dolog végétől!

— Csak mondjad, fiam! Egyet se félj, no! Tudod, hogy én jó embered vagyok.

Pap Mózes mindent elmondott földijének. Ő bizony egészen megbolondult öccse sajnálatában, ma sem tudja, hogyan mert hozzányúlni a tábornok tulajdonához. Tudódjék bele a bocsánatba, hogy a paplant megőrizte mint drága kincset. Mihelyt módjában állt, visszaszármaztatta gazdájához.

Soha könnyebb helyt nem állt a bocsánat, mint akkor Sebessy főhadnagynál.

— Tudod, hogy nagy jó származott abból, amit testvéredért cselekedtél? — mondotta nagy örvendezéssel. — A tábornok úr nagy hívője a csodáknak, a paplan megkerülésében most Isten csodálatos kezét látja. Azt mondja, hogy Szeben bevételének a tervét is fektében, a szerencsepaplan alatt főzte ki. Úgy őrzi, becsüli azóta, mint valami csodatevő szentséget!

Hogy mennyire nem vette föl Sebessy főhadnagy a tizedes vétkét, nyilvánvalóvá vált abból is, hogy még aznap visszavezényelte a törzhöz és újlag Bem legközelebbi szolgálatára osztotta be. Főgondjául tűzte ki, hogy a csodatevő paplanra tűzön-vizen vigyázzon.

Hiszen a vigyázásban nem is volt hiány. Pap Mózes ott őrizte a paplant hátitarisznyájában s a további viszontagságokon, táborban vagy szálláson minden lefekvéskor szépen odaterítette a tábornok fekvőhelyére.

Igy ment ez mindaddig a szomorú óráig, amíg a szabadság kocája végelegesen vakot nem vetett s a tábornok szekérének rúdja a bujdosók útján Törökország felé nem fordult.

— Mi lett aztán a vásárhelyi szép paplan sorsa? — révedezett el Pap Mózes mesélő kedvében a szép emlékeken. — Hihetőleg Törökországban, halálos óráján azt kívánta a generális úr, hogy azzal takarják be holttestét! — adott megnyugtató feleletet önmagának.

Gyallay Domokos.

ÉRIK A FÖLD.

O t t h o n megindult valami vad zsongás,
bátran tör be a Nyebojsza tetőn,
mezőn, réteken ébred a zsidongás
és kongás csendül szívremegtetőn,
a mag megmozdul meleg üregében,
a csira már kidugja kis fejét,
megzstrosul földünk a barna, ében
és hallani a szántók énekét,
a borjúk ugrálnak csiklandó kedvvel,
élet jósolgat a kandi kakuk,
fickánd a csikó, játszó gyerekekkel
harsog az utca és zsidong az út,
lázban égnek a földek, fák és rétek
és mozdulnak és lihegnek és élnek
és szellő suhan által a falun,
kipirosul arca leány, legénynek,
ha furcsa tűzzel egymás mellé érnek
s a golya göggel a magasban áll:
győzelmet vívott, teremtő király.

I t t — villany csak az Isten áldott napja,
szobám börtön és én vagyok bús rabja,
itt elmerül a szemem, terül a pillám,
mert város hazám s kerül nap, eső, villám;
a szobám börtön s én szerelem a zárkát,
mint a gyermek a pihegő madárkát,
én szeretem, ha sohasem zavarnak
s zárral takar el ajtó és az ablak,
így azt gondolom: falun élek, csendben
s csak mese az, hogy városivá lettem,
csak mese, hogy a papir minden földem,
csak álom, hogy kinlódom meggyötörten
s kis zúg az egem, amelyre öklöm ráznám,
amért azt tette velem, hogy az írás
lett csak érlelő, termékeny barázdám.

Pálffy István.